

M A G Y A R K U R I R.

*Bécs, Kedden, September 21 dikén, 1824.**Spanyol Ország.*

A' Franczia Etoile szerint illy hirdetést bocsátott Spanyol országban közre a' Spanyol Igazság-Ministere: — „A' Király, a' mi Urunk, azon mesterkedésekről, mellyek az Orzágnak külömbkülömb részein forraltattak néhány revolúziós Spanyolok által, tudósittatott. Ő Felsége azon inségeknek, mellyeket ezen embereknek áruló iparkodása ezen országra vonhat, megilletődvén 's azt is megfontolván, hogy melly gyalázatosan vissza élnek ezek azon kegyességgel, mellyet ő erántok ő Felsége a' maga Május 1-ső napján kiadatott Megbocsátó Végzésében bizonyított, 's végezetre a' felől is meggyőzöttetvén, hogy a' közönséges rendtől egy ideig elállani, és hamarjában olly büntetésekkel élni a' mellyek némelley embereknek megfenyítettésül másoknak pedig példaadó vezérlésül szolgáljanak, 's általjában, hogy az ő Felsége ingadozás nélkül való igazságszeretete eránt mindnyájokban egyenlő meggyőződést gerjeszzenek, elkerülhetetlenül szükséges legyen: mind ezekre az okokra nézve meghatározta ő Felsége, hogy minden revolúziós ember, a' ki felfegyverkezve fogatattik-el, vagy pedig a' közönséges rend ellen intéztetett özszeesküvésekben és revolúzióskodásban, 's a' szerencsésen eltöröltetett fejetlenségi systemának helyreállítatására czélzó iparkodásban lett részesülésről meggyőzöttetik, haladék nélkül hadi ítélőszék elejébe állittassék, a' melly ő ellene rövid pert indittson, 's a' kimondott ítéletet helyben mindjárt betöltesse,

olly fenntartással, hogy a' véghez ment dologról későbbre számot adjon, és hogy mind ezek a' már fennálló egyéb elővigyázási rendelkezéseknek sérelme nélkül történjenek.“

Pamplona városában több odavaló lakosokat, kik egy idő olta külömbkülömb időszakaszokban nyughatatlanul viselvén magokat 's még illy kiáltásokra is fakadván: „Eljen a' Constituzió!“ elfogattattak, részint az Áfrikai Spanyol várakba, 10 esztendeig tartandó fogságra, részint kisebb büntetésekre ítélt az ott lévő permaneus hadi ítélőszék. Az elsőbb rendbéliek hatan neveztenek-meg.

A' Gibraltár előtt táborozó Spanyol sereg' vezére, Generális Don Jose Odonel, tisztiképpen jelenti a' Hadi Miniszterhez Madridba küldött tudósításában, hogy a' Hadi Itélőszék a' Király' parancsolatjával megegyezőleg 36 revolúziós személyeket Aug. 23 és 24d napjain megöletett, kik között 6-tan azon revolúziós bandához tartoztak, a' mellyet Herrera Lopecz Kristof Ximenában kezdett vala özsze seregeltetni, 30-czan pedig annak a' támadó csapatnak egy részét tették, a' melly Oberster Valdecznek vezérlése alatt Tarifában a' már közönségesen tudva lévő lármát csinálta. Mind a' katonaság mind pedig a' nép nyilván és undorodással kijelentette ezen alkalmatossággal (írja a' nevezett Generális), hogy minden támadók így fognak járni, kik a' Thronus legitimus jusai ellen özszeeskünni mérészlenek. — Még 106 özszeesküdteknek folytatattik tüzesen a' pere, a' kik ugyan csak ezen Tarifai

próbatétel' alkalmatosságával fogattattak-el. — Az említett Lopecz Herrera bandájához tartozó személyek között csak csupa falusi és egyéb polgári emberek találtak, az Oberster Valdecz' bandájának vezérlői között pedig több olly tiszték is találtak, kik már a' Spanyol Constitutziós seregek közt is szolgáltak volt. Ilyenek Valdecz Consoles és Portal Manuel Kapitányok, Hadnagy Moscorone Majlandból, 's Ruicz-Gil Malagából.

Ugyancsak a' Franczia Etoile így ír azon plánuról, a' melly szerint a' sokszor említett Tarifai expeditió történt vala. —

„Némelly újságleveleink valami Columbiana zászlók alatt evező hajókról beszélnek, a' mellyek Spanyol országnak több partjaira, egyebek közt Almeriahoz is revolúziós embereket szállítottak-ki. Juliusnak végétől fogva folyt az a' beszéd, hogy Gibráltártól három expeditiók indítottak volna ki a' tengerekre, 's a' középtengernek minden partjain nyughatatlansággal várták, hogy micsoda pontokra fognának ezen expeditiók intézteni, mind addig, még úgy mutatta-ki magát a' dolog, hogy az első expeditió Generális Valdecznek vezérlése alatt Tarifának elfoglalására vette útját, de a' honnét ez már elkergettetett. A' második expeditió, valami Marconchini embereknek vezérlése alatt, Marbellához szállott vala ki, de ez is vissza veretett, 's Gibráltárhoz tértismét vissza, a' hol, mint mondatik a' hajójikat, mellyeken az expeditiót tették, elvették tőlök. A' harmadik expeditió, bizonyos Iglariásnak vezérlése alatt még ekkor a' tengeren evezett alá 's fel, 's nevezetesen Almeria' táján olalkodott, a' hol különböző jeleket adott, mellyekre a' partrol néki feleleteket adtak. Így állottak a' dolgok, a' midőn ez az utolsó expeditió Jul. 14-dikén reggel a' parthoz közelítvén oda 30 embert kiszállított, 's egy-

szersmind valami contrebándosok is számosan mütatták mugokat, és úgy látszott, hogy ezek is a' rebellisekhez akarják csatolni magokat; de szerensére a' Brigg, melly ezen utolsókat oda hozta vala, még a' tengeren lévén, a' parti lakosoknak idejek volt magokat ellentálláshoz készíteni, melly idő alatt a' Királyi Önkéntvállalkozottak a' lovas és gyalog Vámos-strázsákkal és Invalidusokkal együtt a' falusi népet Almeria' segítségére vezérlették. A' contrebándusok, látván a' nagyobb erőt azonnal elszéledtek 's mind megmenekedtek; csak a' Gibráltárból jött 50 rebellisek vétettek körül, kik ugyan eleintén nagy el-tökéllettséggel védelmezték magokat, meg is sebesítettek némelly embereket, egy aszszonyt pedig megöltek, míg végre közzülök is esvén-el, magokat 29-czen fogságra adni kénytelenítették.

A' Times Ujság beszéli Londonban, hogy azok a' Constitutziós emberek, a' kik Tarifát egy időcskéig elfoglaltak vala; ott azonnal egy, három személyekből álló Országlószéket állítottak fel, melynek tagjai Moreno Guerra, Romero Alpuente, 's még egy harmadik valának, a' kik VII Ferdinandus Királynak nevében országolni akartak volna.

Spanyol Amerika.

A' ma reggel (eképpen szól a' Londoni Kurir) Sept. 1-ső napján Jamaikából megérkezett postahajó fontos tudósításokat hozott Déli Amerikából, olly fontos tudósításokat, mellyek a' mi vélekedésünk szerint azt a' homályt, a' melly az ezen Amerikai Spanyol tartományokban egy darab idő alatt elé fordult történeteket elfedte, meg fogják világosítani. Először is egy magános tudósítást közlünk, mellyet a' mi Panamai Consulunktól Malcolm M-Gregortól, Helicon, a' mi Királyi Briggünk hozott Jamaikába, 's a' melly

Jun. 27d evezett-el Panamából. Ezen levélnek summarja ez: —

„Egy tiszti tudósítást küldök Olaneta Spanyol Királyi Generálisnak a' Király' részéről lett elpartolásáról, a' ki is, mint látszik, Felső Peruban bizonyos Buenos-Ayresi emberekkel magát öszszecsatolván, megeshetik, hogy akképpen a' Bolívar' hadi munkalódásait ezen vidékeken nagyon könnyíteni fogja. —

„Peruban még ezen hónapnak Juniusnak lefolyta alatt közönséges csatázásnak előfordulását várják. Egy Spanyol Királyi fegyveres seregnak a' tulsó partra lett megérkezése meggátolta ugyan azt, hogy több fegyveres sergek, mellyek arra határozottak vala, hogy ide Peruba, az Independenseknek segítésére jöjjenek, megérkezessenek; de én azért még sem tartok attól, hogy ezekre nézve a' csatázásoknak kimenetele jól nem fog kiütni. Generális Bolívar valami 10,000 emberekből álló, derék, jó ruházatú, jól gyakorlott, jó fenytékhez szokott serget vezérel, a' melly szerint sokkal erősebb, mint mind azok, a' mellyek ellene táborba szállittathatnak. A' Perui lakosok nem Spartaiak — ők még az erköltsi elfajulás' leg alsó grádicsán állanak.“

A' Panamai Ujságnak (ezek is a' Londoni Kurir' szavai) Jún. 3d költ darabjához tartozó rendkívülvaló toldalékjában, summarja ezek találtatnak: — „San Francisco nevű Schooner hajó, a' melly Paitából 14 napok alatt érkezett ide (a' Panamai öbölbe) illy tiszti tudósítást hozott az ott lévő Fő Számtartótól: — Paita, Máj. 19d 1824. Brigadéros Generális Corenohoz, az Istmus (keskeny föld) departamentje' Számtartójához. Gyönyörködve tisztiképpen jelenthetem az Urnak, hogy a' Truxillói Préfektustól a' Libertador Bolívar' ő Excellenciája közlése után ez itt következő tudósítást vettem: —

„Perui Republica, Truxillo Máj. 13d 1824. A' Paitoi tartomány' Számtartójához. Uram! Éppen most olly tudósítást vevék ő Excellenciájától a' Libertodortól, hogy Spanyol Generális Olaneta, ki is egy számos fegyveres sereggel felső Peruban állott, minekutánna Corratelát szintugy Spanyol Generálist, a' ki egy az övéhez hasonló nagyságú sereggel őtet nyomban követte vala, megverte és elfogta, mindjárt azután jónak találta magát arra venni, hogy azontúl a' Patrioták' ügyinek szolgáljon. Ő egész szívvel lélekkel megesherte igasságosnak lenni, hogy Amerika a' maga szabadságát és függetlenségét magának fegyverrel megszerzte. Az Úr legyen olyan jó, hogy ezen dolgot közönségesen hirdettesse-ki.“ — Perez Jose.

„Ez az éppen váratlan történet kezeségül szolgál nekünk a' nemzeti szabadságnak megfundaltatásáért. A' Libertodor azon hamarsággal használni fogja ennek hasznait, mint ez neki tulajdona, és Columbia, melly már a' maga egész dicsőségében fenn-áll, meg fogja egész Déli Amerikának szerezni a' függetlenséget. — Valdivia Manuel. 's a' t.“

A' Kurirnak ezen tudósításai ellenkét versbéli okoskodásokat hord-fel a' Morning Chronicle. Sept. 2d költ darabjában ezeket mondja: — „A' Peruból Jun. 21d napjáig indult tudósítások, mellyeket a' mi Jamakai postahajónk hozott, olly csudálatos dolgokat foglalnak magokban Perunak állapotjáról, hogy mi, megvalljuk, hogy nekünk ezek megfoghatatlanoknak lenni látszanak. Ezen tudósítások szerint Spanyol Generális Olanetának, ki a' Spanyol armáda' előljáró csapatját Peruban vezérelte, 's Potosiban, Chuquisakában és Tupizában állott, a' Royalisták' ügyétől el kellett volna partolni. Pedig, ha Carrate-la, Independensek' vezére volt volna így legalább ha nem hihető is avagy csak képzelhető volna az a' dolog, hogy Olaneta

a' Király részén] lévőknek ügyétől elpártolhatott. Ő, minden Spanyol Generálisok között legservilisebb gondolkozású ember volt Peruban, 's az anya Spanyol ország' ügyének legbuzgóbban pártját fogta, a' mit közelébről az által is megbizonyított, hogy mihelyest VII Ferdinandnak Puerto S. Mariában October 1-ső napján 1823-ban költ esmeretes Proklamátzióját vette, azonnal pártfogókat kezdett özsze gyűjteni a' Király ügyének elősegíttetésére. A' több Perui Generálisok nagyobbára meghatározott Constitutziós indulatú emberek, 's a' Ferdinandus Király Absolutus Országlási módjától idegenek, melyre nézve az Olaneta említett cselekedetét gyalázták. Ezért történt, ha nem hibázunk, Olanetának a' Vice-Királyal Lasernával lett özszejövetele is, a' hol ők az egymással való ellenségeskedéseknek végét szakasztottak. Úgy látszik, hogy csak ezen özszejövetel adott alkalmatosságot annak a' hírnek elterjedésére, hogy Olaneta az Independensek' ügyéhez által pártolt volna. Truxillo véghetetlen távolságra van Potositol, a' hol Olaneta állott 's a' t."

Sept. 3d másodsor is vissza tért a' Morning-Chronicle annak vitatására, hogy nem lehetnek valóságok azon tudósítások, a' mellyeket a' Jamaikai postahajó, Olanetának az Independensek' ügyéhez való által pártolásáról Londonba hozott. — Tagadhatatlan, így szól a' Chronicle, hogy Olaneta már jó időtől fogva vezérekedik Felső Peruban, 's az ő fő hadi szállása többire Potosiban volt, a' melly Truxillótól, a' Bolívar fő hadi szállásától, a' legrövidebb egyenes úton, 680 mértföldnyire van távol, a' melly nagy utat a' legkedvezőbb környülállások között se tehetné-meg egy Kurir is 35 napoknál kevesebb idő alatt, és ha azt meggondoljuk, hogy ezen nagy távolság most hadi környülállásoknak 's véres viszontagságoknak a' helye, könnyen által láthatjuk, hogy most

35 napok sem elégségesek reá. De tegyük csak 35 napokat: így eme' történetnek (tudnillik annak, hogy Olaneta az Independensekkel magát özszezsecatolta) a' mult Mártzius 25-dike táján kellett volna meg-esni. Potositol pedig csak 12 napi járásra esik Buenos-Ayres a' honnét nekünk már egész Junius' utolsó napjáig terjedő tudósításaink vagynak, de a' mellyekben az Olaneta' elpártolásáról semmi említés nem tétetik, holott fel lehet tenni, hogy oda különös posta által Potosiból hírt tettek volna ezen történetről, melly a' Patriótákra nézve elég nevezetes.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Hampshirei Telegraph nevű Ujság illy levelét közöl egy Anglus tisztól az Algieri öbölből Jul. 26-dikáról: —

„Ma ide hagy bennünket a' Lightning nevű gőz-hajó, a' melly tudósításokat viszen innét Londonba az Országlószékhez. Kéntelen vagyok megírni, hogy a' mi dolgunknak az Algieri Fejedelemmel lett kimenetele, minket mindnyájunkat megkedvetlenített. Az utolsó ágyúzó hajó ezen hónapnak 24-dikén érkezett-meg ide Angliából, és minekutánna minden előkészületek megtétettek, mi a' város előtt a' világító háztól valami 10,000 lábnyomnyi távolságra, 21 hajókkal, kettős sorú hadi rendbe helyheztettük magunkat. Szép előintézetek valának tétetve, 's minden rendelkezések olyanok voltak, hogy legjobb kimenetelt várhattunk tőlök Midőn 4 óratájban vasmacskáinkat kihánytuk, az ellenség egy jeladásra, melly a' Dey' palotájából adatott, minden erősségeinek soráról keményen tüzelni kezdett reánk, 's az ő bombi golyóbisai minden felől hullani kezdtek hajóinkra. Nekünk semmi parancsolatunk nem vala a' tüzellésre, 's egyszer csak azt láttuk, hogy Admirálisunk' hajóján fegyvernyugvást jelentő zászló lobog,

melly után az ellenség nem soká megszűntette a' tüzelést. Most már elkezdődének az alkudozasok, 's estvig tartvan, a' Kötés elvégeztetett és aláíratott. A' Dey Admirális 's néhány más fő tiszt,ei kijöttek a' kikötőhelyből a' mi Revenge nevű hajónkra, hogy Magdonald Úrral a' Kötést meg-erössíttessék, melly után a' békességnek jelentéséül a' var' erősségein lévő agyúk tüzelni kezdettek, 's ezen tüzellésre a' mi hajóink is hasonló agyúzással feleltek. Halljuk, hogy a' Dey, az Anglus Consuli zászlón esett megmocsokoltatásért az Anglus Királytól bocsánatot kért, 's magát lekötelezte, hogy az Admirális Exmouttal tett kötést teljesen megfogja tartani és tartatni. A' mi bombis hajóink már mind készen állottak, hogy az agyúzást, ha a' Dey a' Kötés' feltételeire reajok nem talalt volna állani azonnal elkezdhatték volna."

A' Gripper nevű hajóról, a' melly más hajónak tarsaságában olly rendeléssel küldetett-el az idén az Északi ég-sark felé, hogy ott a' Csendes tengerre lehető által-evezésre utat keressen, ekképen írt egy tiszt Júl. 2d napján: — „Az Országlószék minket minden kigondolható készülétekkel bocsátott-el, a' mellyek nekünk ezen nagy útban szükség és bátorság végett megkívántathatnak. Még csak bőrrel bélelt zsakokat is készítettett, a' mellyek elég bők és szélesek arra, hogy egy-egy ember benne fekhessék. Készítettett olly párnákat is, a' mellyek felfuvattatván, a' levegő eget magokban tartják, 's szép esendesen lehet rajtok nyugodni. Ezek nagyon jól össze vert szövetu, felolvasztatott gyantával (gumi elasticummal) össze ragasztatott kettős materiából készítették, 's a' mellyek az egygyik szegeletjekben lévő, de beszoríttatható, vagy zárattatható, dugattatható, szelelőn fuvattatnak fel. Ha a' levegő kibocsátatik belőlök, olly kicsi hely kívántatik nekik, hogy a' zsebibe

bedughatja az ember őket. Vannak olly ruházataink is, mellyeken a' víz által nem hat, 's hasonló satoraink. Mind ezek a' feljebb leirt materiából készítették. Vannak két csajka takaróink is. A' csajkáknak csak a' gerinczit viszzük minden hozzájuk tartozó egyéb készülétekkel egyetemben, a' mellyek mindenestül nem nyomnak többet 150 fontnál és 6 személyly fel fér egyre-egyre minden szükséges portékakkal együtt. Az a' tarsaság, melly a' Repulse' öblétől az északi sark' tengerpartjai felé felnyomulni fog iparkodni, 12 személylyből áll. Ha a' tengert a' jégtől szabadon találjuk, ezen esetben a' partok mentiben balfelé fogunk evezni. Stromniszból két lovat is vettünk-fel a' hajónkra, olly czélzással, hogy ha kívántatni fog, bagazsiainkat a' szarazon a' fenn nevezett tenger felé vitethessük. Egy széljel szedett szekerünk is van 6 kerekkel egyetemben, mellyeket, ha kívántatik, össze rakatván, bagazsiainkat reá rakatjuk 's vitethetjük; ámbar úgy itélünk, hogy az Eskimók' kutyái ezen tekintetben szánok által jobb szolgálatot fognak tenni, a' melly végre külömbkülömb nagyságú szánokat is hoztunk magunkal."

Török Birodalom.

Konstanczinápolyból Aug. 26d. A' Kapudán Paschanak vagy Török tengeri fő vezérnek Samos szigete ellen tett expedi-tziójáról, a' hova néki Aug. 16-dika és 20-dika között már meg kellett érkeznie, még eddig semmi bizonyos tudósítások nem érkeztek ide Konstanczinápolyba. De ha szintén ki talált is ő már oda szállani, ott a' dolgot kevés napok alatt el nem végezhetette. Kétség kívül Smyrnából várhatjuk ezen nevezetes tárgy felől az első bizonyos tudósítást. — (Ez a' bizonyos tudósítás Sept. 2-dikaig még meg nem érkezett vala Smyrnából Konstanczinápolyba).

(Mint hogy a' Bécsből járó Beobach-
terről a' külső tudósításokban gyakran for-
dúlnak efféle kifejezések elé: — „Még hal-
gat az Austriai Beobachter“ — „Végezet-
re félbe szakasztá az Austriai Beobachter
a' halgatást: erre nézve méltán jegyzi-meg
ezen Bécsi Ujság, hogy mivel Konstanczi-
napolyból egy hónap alatt csak kétszer ér-
kezik-meg a' Posta Bécsbe, és mi ekképen
Konstanczinapolyból a' Török történetekről
bizonyos tudósításokat (némelly rendkívül
való történeteket kivévén) csak kétszer ve-
hetünk: erre nézve Török tudósításokkal
két hét alatt ő csak egyszer szolgálhat Ol-
vasóinak, nem akarván mint mások, felet-
tebb bizontalan magános tudósításokat ír-
ni nékik).

Orosz Birodalom.

Egy Ucas által, melly a' mult hónap
11-dikén adatott-ki, ezek parancsoltatnak:
A' Birodalom' határszélein semmi idegen
vagy a' Birodalomból önként kiment Izra-
élitának nem adatik többé passus a' Biro-
dalom belső részeire. Csak azok a' Bi-
rodalombeli Izraéliták vétetnek-ki ezen
rendelés alól, a' kik passussal mentek-el
valamely útra, vagy az olly idegenek, kik
csak egy darab ideig akarnak az Orosz-
Birodalomban tartozkodni. Azok az Izraé-
liták, kik már ezen Birodalomba beván-
dorlottak, de magokat még eddig sem eg-
gyik sem másik Classisú lakosok közzé
be nem vétették, haladék nélkül a' nap-
számosok' Classisába irattassanak-be 's fő-
től való adót fizessenek.

Bécs.

Császár és Király Ő Felsége, Császár-
né és Királyné Ő Felségével egyetemben,
a' magok magános jószágaikra tett utazá-
saikból e' hónap' 18-dikán délutáni 2 óra-

kor, ide, kivánt jó egészségben vissza ér-
keztek.

Ő Cs. K. Felsége a' maga Bavariai
Királyi Udvarnál lévő Követét Gróf Trantt-
mansdorft, a' ki éppen most engedelem-
mel Bécsben tartozkodott, e' hónap' 16-
dikán elküldötte Tegernseebe ezen Királyi
Felséges Udvarhoz, azt bízván reá, hogy
az ő Cs. Kir. Fő Herczagsége Ferencz
Károly ábrázat-képét (portréját) az ő Fő
Herczagsége Jegyesének, 's jövendőbéli éle-
te' párjának, Princzaszszony 'Sofia Fri-
derika Ő K. Herczegaszszonyságának,
adja által.

Sept. 21d a' Státus - papirosai- nak közép-árrok:

Státus Kötelezőlevele 5 p Ctmal Conv. P. 939/16
Ugyan az 2 1/2 p Ctmal Sorsvonásos Költsön
1820-ról C. P. Ugyan az 1821 ről 100f. C. P.
Bizonyítás 1821d. Költsönről stert Conv. P.
Bécs Városi Banko Obligatiók 2 1/2 p Ctmal 50
100 for. C. P. 39 5/6 for. V. Czbán. 1 Bank Actia
110 4/5 for. C. P. —

Magyar Ország.

Pesten a' Magyar Ujságnak nagy érde-
mű írója illy magasztaló meg érdemlett ki-
fejezésekkel írja-le azon látogatási megtisz-
teltetést a' melly szerént Nádor Ispányunk
ő Cs. K. Fő Herczagsége-és ennek Hitvese
ő Cs. K. Fő Herczegaszszonysága, Tekin-
tetes Jeszeniczei és Vadasi Jankovich
Miklós Urnak, gazdag gyűjteményeit fi-
gyelmetesen megnézegetni méltóztattak:—
„Minden nemes cselekedetnek már magá-
ban vagyon a' jutalma: de, ha az illyen
tettek a' Haza Fő Kormányozóinak figyel-
mök által is élesztetnek, a' nagyra töre-
kedett Lélek kétszeres erővel szokta futni
dicső pályáját. Ezt tapasztalta a' napok-

ban Tek. Tudós Jeszeniczei, és Vadasi Jankovich Miklós Úr, igen nagy érdemű Hazánkfia, kiről tudja a' Haza, sőt a' Külföld is, hogy első ifjúságától fogva a' tudományos, és mesterségi ritkaságoknak; úgy a' Nemzeti Régiségeknek, és Ritkaságoknak költség kéméllés nélkül fáradságtalan gyűjtögetője volt, és azoknak haszonvételeket Nemzetünk' dolgos Tudósai-
val tellyes készséggel közlöt. Elhatván e' dicső Férfiu gazdag gyűjteményének híre Felséges Jó'sef, Császári Királyi Fő Herceg, és szeretve tisztelt Nádor Ispányunkhoz, e' példátlan buzgóságú Pártfogója tudományos előmenetelünknek a' folyó hónapnak 4-dikén a' Felséges Herceg Aszszonnyal, mint Hazánk' tisztelt Nádor-Ispánjával délelőtti kilencz órától fogva délutáni egy óráig a' közben eső négy órát e' gyűjtemény' meg szemlélésére fordítani méltóztatott. Gondosan meg tekintették a' Felséges vendégek először a' mindentéle Római Régiségeket; azután a' fegyver gyűjteményt; utóbb a' felette gazdag kéz-irat gyűjteményt, mellyből száz darab kéziratnál többet eggyenként megvizsgált a' Haza Felséges Nádor Ispánnya, 's midőn a' Magyar nyelv régi maradványai mély alázatossággal elejébe mutattattak, Szent Margit életéből, és Verantius Ersek' Magyar történeteiből több czikke-lyeket fenszóval el-olvasni méltóztatott. Végre az Oklevél gyűjtemény, a' ritkább könyvek, a' pénz, 's mindenféle Férfiu, és Aszszonyi régi ékességeknek 's drágaságoknak, és a' Hazai és Külföldi képeknek gyűjteményei vonták elannyira magokra a' figyelmetességet, hogy a' Felséges Nádor-Ispány a' sok kincs nagy értékéről különös örömét, meg-elégedését, 's magasztalásait kinyilatkoztatná, 's nyilván kimondaná, hogy a' nagy érdemű, 's tudományú Gyűjtő nem csak egyes Tudósok, hanem az egész Haza hálaadására is magát érdemessé tette, a' mennyire Nemze-

tünknek illy temérdek sok kincseket, értéke, és fáradsága feláldozásával az örök elveszéstől gondosan megmentett. — De a' derék Gyűjtő Úr még inkább csudálkozott a' Felséges Herezegnek mindenféle kiterjedő tudományos ismeretein, midőn több olyan tárgyakat, mellyeket hosszas tudós levelezések által sem lehetne biztosan meghatározni, a' Felséges Herezeg nyomban meghatározni méltóztatott. — Óhajtanunk kell, hogy ezen számos, gazdag, és ritka gyűjtemény a' Nemzetnek tulajdonává tétessék, és nevelje azon dicsőséget, mellyet Felséges Nádor-Ispányunknak bölcsessége a' Nemzeti Muzeumnak, a' maga nemében elsőnek, felállításával egész Európa előtt Hazánk'nak szerzett!!

A' Budai Ujságban iratik, hogy Pest Vármegyében helyhez tetett Pusztá-esső nevű pusztán Orkénytől nem messze, Augustus 20d napján nevezetes vetélkedő löfuttatás tartatott ezen pusztá' tulajdonosának elintézése szerént. A' környéki csikósok a' futtatás' napja előtt csak néhány napokkal hívatattak-meg a' futtatásban leendő részvételre. A' győzedelmesnek szép ajándék vala ígértetve; 40 vetélkedő lovakok hívatattak össze, a' kik délutáni 5 és 6 órák között jelentek-meg. A' szomszéd nemesség és egyéb nép nagy számmal gyülekezett össze a' nézésre. A' futtatásra tizennégyszáz ölnyi út mérettetett 's jegyeltetett-ki zászlókkal. A' futatók az út' végére állítottak. Nagy vala a' várakozás és figyelmetesség; a' nézők közül sokan kezükbe vették orájokat; a' futásba való eredés a' harmadik ágyúszóra történt. A' lovagok többnyire egyenlő sebességgel futottak, hanem Murtzi János nevű ifjú a' Baracsi pusztáról csakugyan még is leg hamarabb eljutott a' célhoz. Ez egy öt esztendősi kiesi paripán ült, a' mellyet maga nevelt. Ő a' kiszabott 1,400 ölnyi földet

148 Secundumok, és így 2 Secundumokat ki vévén harmadfél minutumok alatt futotta-el szerencsésen. Sem az ő lova, sem a' társai' lovaik el nem állottak a' pallya' utjának fel 's alá lett futtatásában, hanem inkább még azután is állhatatos sebességgel többször futottak ugyan azon kimért úton. Hasonlítsa össze bár akár ki (illy' megjegyzést teszen az érdemec tudósító Úr ezen tudósításhoz) ezen természeti magyar lovagokkal a' sok mesterséggel, sok ideig 's nagy munkával tanított Anglus futtatókat és lovakat, megfogja látni, hogy az Angliai lovaknál kisebb, de sokkal szebb természetű és jó futó Magyar lovaknak maga a' természet adta amazok felett az elsőbbséget." — Párisban is tartottak a' folyó Sept. 5d napján egy illy' lófuttatást a' Márs' mezején, a' mellyen egymás után kétszer kellett a' Vetélkedőknek végig futni. A' győzedelmesnek 6000 Frank jutalmat határozott volt a' Király, a' melly summát Monsieur, az ő Felsége testvér öcse maga adta annak által. A' futtatás a' Belső Ministernek előlülése alatt esett. Jelen volt egyéb véghetetlen nézőkön kívül Angoulem K. Herceg és Hercegné, Berry Hercegné 's többek. A' nyertes először 5 minutum és 18 $\frac{4}{5}$ Secundum alatt, másodszor 5 minutum és 13 $\frac{4}{5}$ Secundum alatt futotta végig a' nevezett mezőt. — (Kár hogy nincs feltéve a' tudósításban, hogy hány öl volt a' kimért út).

H i r d e t t e t i k.

Hogy Nemes Kraszna Vármegyében lévő Borzási fiscalis Józág, mellynek közép becsű arra 9521 fr. és 21 xroat térszen conv. pénzben, a' F. K. Thesaurariusnak Augustus' 5d, 8281 szám alatt, úgy nem külömben a' Felséges Udvarnak

e' folyó esztendőnek Mártzius' 19d. $\frac{10610}{383}$ Szám alatt költ kegyelmes rendelkezésinél fogva, a' jövő 1825 esztendőnek Januarius 12d inscriptio mellett a' többet ígérőknek örökös árron el fog adattatni. Azok tehát, a' kik ezen jószágot megvenni szándékoznak, ne terheltessenek öt hónapoknak eltélése alatt, széndékjokat a' F. K. Thesaurariusnak előre írásban kinyilatkoztatni, és az említett napon Szebenben megjelenni. N. Szeben Augustusban 1824.

Szarvas - marha eladás.

Méltóságos Herceg Pálffy József Detrekeői Uradalmának részéről köz hírré tétetik, hogy Malaczka Mező-városában jövő Octóber' 4, 5, és 6d napjain a' következő feleslegvaló eredeti Sweitzer szarvas-marhák, a' szokott reggeli és delutáni órákon a' többet ígérőknek kész pénzen el fognak adatni; u. m:

- 136 darab fejős-tehén,
- 8 — három esztendős üsző;
- 58 — két esztendős —;
- 30 — egy esztendős —;
- 50 — idei nyöstén borjú;
- 12 — 3—5 esztendős bika;
- 23 — két esztendős —;
- 41 — idei hím borjú;
- 20 — két esztendős tinó;
- 2 — idei tinó.

Meghívattatnak a' venni akarók, hogy a' rendelt napokon nevezett helyen megjelenni ne terheltessenek.

Igazítás. — A' közelébb mult Pénteki M. Kurir' 178-dik lapján a' második hasábon felülről lefelé a' 11 sorban, Ambruchoviss helyett, Andruhovics olvastassék.